

Да бисте у Европи показали неслагање, морате носити презиме Вотерс или презиме Кустурица – иначе ћете бити прождрани. А да ли овде видимо бар нешто слично? Чак не десетине, већ стотине културних делатника који се директно супротстављају руској војсци и избору народа Донбаса, настављају да спокојно раде, наступају, одушевљавају публику својим певањем, ритуалима и цртањем. Па чак и они који су напустили земљу напустили су је искључиво својом вољом.

Лично мени, на позадини чињенице да се филхармоније, позоришта, хорови и уметнички студији Донбаса буквално боре и гину на фронтима само за право да постану грађани Русије, таква позиција наше културне заједнице изгледа некако чудна. Међутим, какве везе с тим има Зошченко? Ако радите за државу и добијате новац од државе, морате поштовати војску те државе, пале ове државе и њене грађане. Укључујући нове грађане који су спремни да потврде свој избор на било ком референдуму, у присуству лично Ксеније Анатољевне и сваког ко то жели.

Ако културни радници не раде за државу и не музу је за све четири сисе, онда они, наравно, ништа не дугују. Ми нисмо Европа. Ми смо нормална демократска земља. Где се овде крије 1937. или 1946, не знам. Мислим – нигде. Мислим да просто причате глупости.

Ксенија Анатољевна, пођите до болнице, поразговарајте са избеглицама из Донбаса, понесите деци слаткише. Поведите са собом Вању. Они су спремни да разговарају са вама. А ви – нисте спремни? И све ваше „46.“, „Зошченко“ и „прогони“ – све ће се то распршити као глупи сан.

КО ЈЕ ИЗНЕРВИРАО ХАБЕРМАСА?

Пише: Андреј Коробов-Латинцев

Живи класик савремене немачке филозофије Јирген Хабермас написао је чланак о нашој Специјалној операцији демилитаризације и денацификације Украјине. Чланак је насловљен – „Рат и огорчење“. Зашто је огорчен чичица Хабермас?

Он је огорчен чињеницом да су се „после 77 година без рата и 33 године након завршетка хладног рата, који је одржавао мир само под претњом међусобног уништења, застрашујуће слике рата, који је произвољно покренула Русија, вратиле на наш праг“.

Оно што је интересантно у овој реченици није како немачки филозоф, у свету признат као интелектуалац и класик, одједном емитује најпримитивније клише западне пропаганде. Занимљиво

је нешто друго: он као да је заборавио шта је и сам написао 1999. године у часопису „Логос 2”.

У једном од одељака посебно посвећених НАТО бомбардовању Југославије, Хабермас пише: „Улазак Бундесвера у рат значи крај периода суздржаности који карактерише немачки послератни менталитет. Ово је рат. Наравно, чини се да се ваздушни удари Алијансе разликују од традиционалног ратовања. У ствари, ’хируршка прецизност’ бомбардовања и принцип поштеде цивилног становништва имају велику легитимишућу вредност. Све то значи одбацивање тоталног вођења рата, које је одредило физиономију одлазећег века. Међутим, оно што нам ТВ приказује свако вече омогућава нам да схватимо: становништво Југославије оно што се дешава разуме баш као рат.”

Оно што овде изненађује јесте заборавност немачког филозофа („77 година без рата”, иако је он сам 1999. написао – „Ово је рат”), али и интерпретација догађаја имплицитно уграђена у његове изразе. Ако је Русија, са становишта Хабермаса, покренула рат у Украјини, онда НАТО, испоставља се, није покренуо рат у Југославији 1999. године... Ако је НАТО имао „хируршку прецизност бомбардовања” (и то, напомињем, када је читав мирни град у центру Балканског полуострва готово сва Европа бомбардовала авијацијом, и притом убијала стотине цивила), онда Русија, која авијацијом не бомбардује мирне градове, по дефиницији, наравно, не може имати „хируршку прецизност”, јер је она агресор, она је „покренула рат” итд.

Овде је чудно и то што Хабермас (понављам – признати савремени класик западне филозофије!) тврди као последњи лаик: „Слике рата који је Русија покренула вратиле су се на наш праг.” Он има у виду – нама – тј. Европљанима на праг. Баш у фебруару 2022. године рат који је „Русија покренула” приближио се Европи. Хабермас нема другу тачку гледишта.

А слике рата које је колективни Запад произвољно емитовао посредством Украјине и које су нама већ пре осам година стигле на кућни праг – те слике рата Хабермаса не занимају. На крају крајева, оне су дошле на праг нама, а не њима („спознаја територијалне близине овог рата”). Кад се рат кретао од Украјине према нама, према Донбасу, Хабермас и остали нису имали „свест о територијалној близини рата”, али сад, кад смо започели нашу Специјалну војну операцију, појавила се таква свест: прекорачен је њихов нулти меридијан.

Међутим, ово није Хабермасово лицемерје него још горе – ово је неспособност западних интелектуалаца да схвате и критички сагледају референтни систем у којем се налазе. Ми имамо такве инструменте, а они су их потрошили. Овде постоји важна непре-

лазна разлика између Европе, која себе замишља као универзалну цивилизацију, и Евроазије, која, са становишта ове „универзалне цивилизације”, нема никакав субјективитет већ је у суштини субцивилизација, коју уопште не вреди узимати у обзир. Важно је, дакле, само оно што је њима дошло на праг, а шта су нама донели на праг није битно. То су претпоставке за све даље закључке Хабермаса, који је везан искључиво за своје немачке интересе и није у стању да суди о ситуацији у свету са глобалне тачке гледишта. Авај, немачка филозофија се данас претворила у нешто дубоко провинцијално, паланачко.

Са своје субјективне позиције, Хабермас је огорчен гледајући „чињенице које нас нервирају”. Какве су то чињенице? Можда 2. мај 2014. у Одеси? Или бомбардовање Луганске обласне администрације од стране украјинских бојовника? Хабермас не даје никаква појашњења, овде није важно шта се заправо догодило (овде је све по Бодријару, видети његово „Није било Заливског рата”) већ то да њега чињенице нервирају: „Била инсценација вешта или не, то су чињенице које нам драже живце.” На крају крајева, није битно шта се заправо догодило у Бучи – најважније је: погледај како се грче наши европски живци!

„Међу посматрачима на Западу, анксиозност расте са сваком смрћу, шок са сваким убиством, бес са сваким ратним злочином”, пише чичица Хабермас. Али ево и једног важног додатка – ту није реч о убиствима уопште већ о убиствима било кога, осим Руса. Убиство Руса ни на који начин није изазвало забринутост код западног филозофа... Западни филозофи су изгубили објективне принципе хуманизма. Дакле, само страшни Путин „нарушава међународно хуманитарно право својим систематски нехуманим војним акцијама”, а Порошенко, Зеленски и тако даље – не, они ништа не нарушавају. Заиста, у односу на унтерменше, немогуће је нарушити некакво тамо право, јер они никаква права немају.

И још је занимљиво да је немачки филозоф имплицитно свестан шта се заиста дешава: „Више него икада раније, медијско присуство овог рата доминира нашим свакодневним животом. Украјински председник, који познаје моћ слика, шаље моћне поруке. Сваког дана друштвеним мрежама Запада одјекују нови призори разарања и запањујуће патње. Новина публикације и прорачунати публицитет непредвидивог војног догађаја могу оставити већи утисак на нас, људе старије генерације, него на младе, навикнуте на нове масовне медије...”

Али из овога се не изводе неопходни закључци: коме користи овакво медијско присуство рата? Зашто се наша Специјална операција приказује тако једнострано? Зашто има толико лажњака и

зашто их на Западу нико не разоткрива? Зашто се чак и не поставља питање каква је природа западне пропаганде против Русије?

Одговори на све ове проблеме давани су унапред и прећутно прихватани – сад је у Европи све као у заједљивим строфама Ви-соцког: „Ми стално дајемо лукав одговор, али не проналазимо право питање”. Међутим, филозофија је архитектоника питања, њихова динамика, а не стриктно, тачку по тачку, прописани одговори. Али западни филозофи више нису у стању да доводе у питање оно што се дешава, они се задовољавају „одговорима” које им пружа колективна западна надсвест.

НЕ КРИМ, НЕГО РИМ!

Пише: Алексеј Чадајев

Ми стално слушамо, од раног детињства, колико је Русија древна и велика. Она је заиста велика и древна, али сад се догодило да је она – ми; а ми нисмо велики и нисмо древни, него смо такви какви смо. А генерације предака и генерације потомака гледају како ми играмо своју улогу. Посебност ове наше улоге је таква да сад морамо да се боримо не само за руску земљу већ и за руско небо. Којим уместо рајских птица – Сирина, Алконоста и Гамајуна – сад лете и певају песме смрти сасвим друге птице: Мавики, Аутели, Орлани и Бајрактари.

Председник је рекао: „Ми још нисмо ни почели”. Ако је тако, мислим да је време да ипак почнемо. Иначе можда просто нећемо успети. И чак нећемо ни приметити да смо у овом дугом, хиљадугодишњем низу ми последњи.

Озбиљност тренутка лежи у чињеници да на супротној страни од нас нису само људи од крви и мяса већ, ако хоћете, „дух времена”, *Zeitgeist* по Хегелу. То се већ догодило – исти Хегел је у неком тренутку видео инкарнацију *Zeitgeista* у Наполеону, али то нашим прецима није засметало. Они су га победили, иако су уопште, а посебно у поређењу са Императором и његовом војском – били заостали, несавремени, архаично-феудални и, штавише, скроз пофранцужени.

Истина, ова победа је, супротно читавој хегелијанској логици и неумољивости историјског напретка, на њих оставила тако неизбрисив утисак да је неко отишао у Сенатску да збаци цара и успостави устав, а неко, као гардијски официр Ахтирског пука и припадник коњичког похода кроз Париз, Петар Чадајев, ненамерно изнедрио руску филозофију. Уз све што уз то иде – почев од његових писама – са гомилом порођајних траума. Од којих је